

Matemaattinen tilastotiede

10. harjoitukset, 47. vko 2005

10.1. Satunnaismuuttuja X noudattaa tasajakaumaa $\text{Tas}(0, 1)$ (ks. alaluku 5.2.1).

- (a) Laske satunnaismuuttujan $Y = cX + d$ odotusarvo ja varianssi, kun c ja d ovat positiivisia vakioita.
- (b) Määritä Y :n kertymäfunktio ja tiheysfunktio.

10.2. Olkoon X :n tiheysfunktio

$$f(x) = (1 + x)/2, \text{ kun } -1 < x < 1.$$

Laske

- (a) Määritä X :n kertymäfunktio.
- (b) Laske X :n odotusarvo ja varianssi sekä
- (c) todennäköisyys, että X :n arvo on välillä $[0.2, 0.6]$.

10.3. Olkoon tiheysfunktio

$$g(x) = \frac{a}{x^3}, 1 < x < \infty.$$

- (a) Laske vakion a arvo siten, että $g(x)$ on tiheysfunktio.
- (b) Laske $E(X)$.
- (c) Osoita, että $\text{Var}(X)$ ei ole äärellinen.

10.4. Olkoon $M(t)$ satunnaismuuttujan $X \sim N(\mu, \sigma^2)$ momenttifunktio (ks. Lause 5.3 s. 169) ja $R(t) = \log[M(t)]$ (luonnollinen logaritmi). Totea laskemalla, että

- (a) $E(X) = R'(0)$ (1. derivaatta pisteessä $t = 0$) ja
- (b) $\text{Var}(X) = R''(0)$ (2. derivaatta pisteessä $t = 0$).

10.5. Olkoon satunnaismuuttujan X_n tiheysfunktio $f_n(x) = n, 0 < x < \frac{1}{n}$.

- (a) Määritä X_n :n kertymäfunktio $F_n(x)$.
- (b) Piirrä X_n :n tiheysfunktio, kun $n = 1, 5$ ja 10 .
- (c) Laske X_n :n odotusarvo ja varianssi.

10.6. Logistisen jakauman kertymäfunktio (ks. Esimerkki 5.1) on

$$F(x) = (1 + e^{-x})^{-1}, -\infty < x < \infty.$$

- (a) Määritä logistisen jakauman tiheysfunktio $f(x)$.
- (b) Osoita, että tiheysfunktio on symmetrinen origon suhteen.
- (c) Määritä sellainen piste a , että $P(-a \leq X \leq a) = 1/2$.

10.7. Jos X on jatkuva ei-negatiivinen satunnaismuuttuja, niin $E(X) = \int_0^\infty [1 - F(x)]dx$, missä F on X :n kertymäfunktio. Totea laskemalla, että tulos pätee, kun (a) $X \sim \text{Tas}(0, 1)$, (b) $X \sim \text{Exp}(\theta)$ (ks. alaluku 5.2.2).

10.8. *Kaksipuolisen eksponenttijakauman* tiheysfunktio on

$$f(x) = ke^{-|x|}, \quad \text{kun } -\infty < x < \infty.$$

- (a) Määritä vakion k arvo ja jakauman kertymäfunktio.
- (b) Osoita, että $E(X) = 0$ ja $E(X^2) = 2$.